

Handelingen 16: 11-40: Vaste grond.

Orde van dienst:

Welkom

Votum en zegengroet

Nieuw liedboek 985 Heilig, heilig, heilig...

Wet

Opwekking 717 Stil, mijn ziel, wees stil.

Gebed

Kinderen:

Inleiding: Filippi.

Lezen: Handelingen 16: 11-40.

Psalm 56: 1, 3, 4 (nieuwe psalmberijming)

Preek

Psalm 16 (Psalmen voor nu)

Gebed

Collecten

Zingen: "Vernieuw Gij mij, o eeuwig licht"- Nieuw liedboek 834

Zegen.

Welkom:

Inleiding: Filippi.

Dia

1

Voordat we de brief gaan lezen, gaan we eerst kijken hoe het evangelie in Filippi kwam. Dat lezen we in Handelingen 16. Daar gaat de preek vandaag over. Over Paulus, die in Filippi het evangelie komt brengen. Hier ziet u waar Filippi ligt. Aan de overkant van Turkije. In Macedonië. Dia 2

En voordat we dat gaan lezen moet u iets weten over de stad Filippi.

Het is een stad die al heel lang bestond voordat Paulus daar kwam. Een mooie, welvarende stad.

De stad heette aanvankelijk 'Crenides'. Dat betekent 'bronnen'. Dia 3

Er waren daar blijkbaar veel waterbronnen en beken en rivieren en uitgestrekte bossen.

En waar water is, daar komen mensen wonen.

Er was niet alleen veel water, er was ook veel goud en zilver te vinden. En waar goud en zilver is, daar komen mensen op af.

In het jaar 350 annexeert Alexander de Grote Macedonië en dus ook deze stad. Dia 4

Hij noemt de stad dan Filippi. Naar zijn vader Filippus II.

In het jaar 146 werd Macedonië een Romeinse provincie en wordt Filippi een Romeinse stad. Dia

5

De officiële naam wordt "Colonia Julia Augusta Victrix Philippensium". 't Is maar dat u het weet! ☐ ☐

De stad wordt ook zelf erg Romeins.

Veel soldaten uit het Romeinse leger, de veteranen, kregen hier een stuk grond. Voor een huis en een akker. Een soort van pensioen. Het werd zo een Romeinse kolonie. De spreektaal was Grieks, de ambtelijke taal Latijn, de bestuursvorm Romeins.

Hoe Romeins de stad werd zie je mooi terug aan de resten van het Amfitheater uit die dagen. Dia

6

Nog iets. De stad lag ook op een bijzondere plek.

Het lag aan de handelsweg van Rome naar Byzantium. De "Via Egnatia". Dia

7

Byzantium heet ook wel Constantinopel of, nu, Istanbul. Het was de poort naar Azië.
Op haar beurt was Filippi vanuit Azië de poort naar Europa.
Zo ervaart u een beetje het grote belang van Filippi: het wordt ook de poort waar het evangelie over Jezus in Europa vast grond onder de voeten krijgt. Dia
8

Paulus komt op zijn tweede grote zendingsreis in Filippi.
Hier ziet u zijn eerste zendingsreis: dia
9
Dit is zijn tweede zendingsreis: dia
10
Zijn derde zendingsreis: dia
11
Zijn laatste reis gaat naar Rome. Dia
12
Hij brengt daar het evangelie en Handelingen 16 vertelt ons hoe dat ging. Er komen mensen tot geloof. De blijdschap is groot. Dia
13

Preek:

Inl. De brief aan de Filippenzen wordt wel eens de “brief van de blijdschap” genoemd. Dia
14
Dat woordje komt je overal in de brief tegen: blijdschap, vreugde.....
Ik dacht: een aardige reden om deze brief eens te gaan lezen. Vindt u niet?
We hebben al zoveel zorgen in deze corona-tijd.

Paulus schreef deze brief vanuit de gevangenis.
En als je dát weet ga je de brief met rooie oortjes lezen: “Hoe kan Paulus blij zijn in zo’n donkere, benauwde cel? Gevangen, de mond gesnoerd, terwijl de wereld op het bevrijdende evangelie wachtte!? Dat moet wel een heel diepe blijdschap zijn!”.

We gaan vanmorgen eerst eens terug naar Filippi: hoe is Christus begonnen in Filippi? Hoe kreeg Hij vaste voet in Europa? En sterker: hoe kon het dat Jezus Heer werd in de harten van mensen in Europa? Want dat woordje klinkt steeds in Handelingen 16.
Het gaat steeds over de Heer Jezus Christus. De kurios!
Maar er waren heel wat andere ‘heren’ in dat grote Romeinse rijk.
De keizer. Geld. Roem. Sex.
En dan al die afgoden: Jupiter, Apollos, noem ze maar op.
Maar in duizenden harten wordt Jezus Heer.
Hoe kon dat?
In Filippi zien we iets terug van de enorme krachten die in Filippi loskomen. De strijd, die Jezus daarvoor heeft gevoerd.

Thema: Jezus zet vaste voet in Europa. Dia 15

- We kijken naar: 1. De bevrijding van Lydia.
2. de bevrijding van het Python-meisje.
3. de bevrijding van de cipier.

1. De bevrijding van Lydia.

Lydia is een zakenvrouw. En wat voor één!

Zij komt eigenlijk uit Thyatira. Dat lag in Lydië in Klein-Azië.

Dia

16

Lydia uit Lydië.

In Thyatira werd in die tijd de verfstof purper gemaakt. Een mooie, dieprode kleur.

Purper was een dure, luxe stof. Purper was soms duurder dan goud!

Sommige hoge Romeinen hadden een rode mantel van purper. En in Filippi liepen heel wat Romeinen rond.

Lydia is er rijk door geworden. Ze woont in een groot huis in Filippi.

Maar, er is iets bijzonders met deze Lydia uit Lydië.

Zij vereerde God. Zij is een zogenaamde 'Godvrezende'.

Wat is dat? Geloofde zij al in Jezus?

Nee, een 'godvrezende' was iemand, die veel belangstelling had voor de God en de godsdienst van Israël. Zij leefde op de drempel van de synagoge.

Haar geld gaf haar blijkbaar geen houvast.

En ook de Griekse goden van de Olympos niet.

Zij was op zoek naar waarheid en troost. Zij zocht antwoorden.

Zij verlangde naar de levende God. De ware God. En die vond zij bij de God van Israël.

Dat verlangen zie je ook terug in de manier waarop zij naar Paulus luisterde.

Kijk maar.

Paulus en Silas komen aan in Filippi en gaan naar hun gewoonte eerst op zoek naar de synagoge. Om te spreken met de joden. Maar in Filippi zelf is geen synagoge en daarom zoeken ze buiten de stad langs de rivier een gebedsplaats.

Dia

17

En die vinden ze ook. Daar zijn wat vrouwen bij elkaar. Eén van hen is Lydia.

Paulus spreekt hen toe.

En Lydia luistert.

En dan staat daar iets heel bijzonders bij.

"Lydia luisterde en de Here opende haar hart", zodat zij ook écht luistert naar wat Paulus vertelt. Ze luistert met aandacht. Ze drinkt zijn woorden in.

De Here opende haar hart.

Er staat een woordje dat een dokter ook zou kunnen gebruiken. Hij krijgt een patiënt bij zich met een slechte hartklep en verstopte hartkransslagaders. En hij moet die patiënt opereren. Hij dringt met zijn scherpe operatiemes tot in de borstkas, ja, tot in het hart zelf. Zó diep.

Nou, zó diep wordt ook het hart van Lydia geraakt.

U kent dat wel: zo kun je ook in de kerk zitten of voor de TV.

Je zit er en je hoort wat er gezegd wordt.

Soms kan je vader of moeder dat aan je vragen: 'Waar ging de preek over Jeroen?'

'Over Paulus in Filippi en over Lydia.... Ik heb echt wel geluisterd, hoor!'

Ja, dat is mooi.

Maar pas op: je kunt Gods Woorden horen met je oren.

Maar tegelijk kun je die woorden diep in je hart afweren. Je hoort het, maar je wilt er niet over nadenken. Je kijkt wat om je heen. Je oren staan wel open, maar je hart zit dicht. Omdat je wel weet, dat je er dan iets mee moet. En dat wil je niet. Het komt je niet uit, dat Jezus Heer wordt in je leven.

Lydia luistert met haar hart. Daar mag Jezus binnenkomen. Graag zelfs!

Jezus mag Heer zijn in haar hart. En dan wordt Jezus ook Heer in haar huis.

Zij laat zich dopen en ook de mensen die bij haar in huis wonen worden gedoopt.

Haar hart én haar huis wordt de ruimte waar het evangelie over Jezus klinkt. Het levende water lest haar dorst. Het geeft haar troost, warmte, zekerheid. Het evangelie over Jezus die zijn dieprode

bloed ook voor haar gaf en haar vrede geeft met God. Wat had ze daarnaar verlangd, daarnaar gezocht!

En nu vindt ze hem. Beter: nu vindt hij haar. Zomaar bij een gebedsplaats bij een riviertje.

2. De bevrijding van het Python-meisje.

Dia 18

Paulus en Silas zijn een paar dagen in Filippi en gaan elke dag naar die gebedsplaats. Misschien kwamen er wel elke dag wat meer mensen en brachten die mensen ook weer mensen mee.

Op één van die dagen begint er een meisje achter hen aan te lopen.

En ze schreeuwt de hele dag door: "Deze mensen zijn dienaren van de allerhoogste God en verkondigen u hoe u gered kunt worden!!".

Dagenlang.

Ze schreeuwt door Paulus heen, als hij mensen toespreekt.

Ze schreeuwt hen achterna als ze door Filippi lopen.

Totdat Paulus er genoeg van krijgt en de geest toespreekt: "Ik beveel je in de naam van Jezus Christus: verlaat haar!".

Wie is dat meisje?

Waarom legt Paulus haar het zwijgen op? Want wat ze zegt is toch meer dan waar: Paulus en Silas zijn dienaren van de allerhoogste God en zij vertellen toch hoe je gered kunt worden!?

Dat meisje geeft hen gratis reclame!

Ja, dat meisje staat helemaal aan de andere kant van de samenleving.

Lydia was een rijke, vooraanstaande vrouw. Purperverkoopster.

Maar dat meisje is een slavin.

Dia

19

Nou, dieper kon je in die tijd niet zitten. Een vrouw én een slavin. Dat meisje bezat niets. Ze bezat niet eens zichzelf. Ze was het bezit van mannen. Het geld dat ze verdiende met haar waarzeggerij ging naar haar bazen.

En ze was niet alleen het bezit van anderen. Ze was ook nog eens bezeten.

Een kwade geest hield haar hart gevangen. In een occulte greep.

Wat was er met haar?

Nou, letterlijk staat er, dat zij bezeten is door een Python-geest.

Een python is een slang. Een wurgslang.

Maar de python is in de Griekse mythologie ook de draak die door de afgod Apollos werd gedood.

Apollos had een tempel in Delphi in Griekenland.

Dit zijn de ruïnes van die tempel.

Dia

20

Zo zag hij eruit in die dagen.

Dia

21

Elke jaar kwamen duizenden mensen naar deze tempel in om het orakel in de tempel van Apollos in Delphi te raadplegen.

Dia

22

Om raad te vragen of de toekomst te voorspellen.

In die tempel was een vrouw en die heette 'de Pythia'.

Dia

21

Zij raakte van tijd tot tijd in geestvervoering, in extase, en dan stootte ze allerlei klanken uit. Volgens de mensen een boodschap van de goden. Priesteressen vertaalden de boodschap en zo kon je de toekomst weten. Die boodschap was trouwens vaak wel wat cryptisch.

Bijvoorbeeld: op een dag kwam koning Croessos van Lydië naar het orakel in Delphi om raad. Hij wilde een oorlog beginnen tegen Perzië en wilde weten wat zijn kansen waren.

Het orakel zei toen, dat hij door de oorlog tegen Perzië een groot rijk zou vernietigen. En dat gebeurde ook: hij verloor en zijn eigen koninkrijk werd vernietigd. Ja, het orakel had er niet bij verteld wélk rijk vernietigd zou worden!

Nou, dat slavinnetje had zo'n Pythia-geest. Zij kon de toekomst voorspellen en haar bazen verdiende daar een aardig centje mee.

Bezit van haar bazen. Bezeten door een boze geest. In de wurggreep van satan.

Wat een vreselijk leven!

Je ziet haar rondlopen. Schreeuwen. Misschien wel bedekt met donkere tatoeages van de python.

Eens had Jezus zelf Maria uit Magdala bevrijdt van wel 7 boze geesten. Een overmacht aan kwaad die haar hart en leven in eenzelfde wurggreep hielden.

En net zoals Jezus bevrijdt Paulus haar en spreekt de boze geest toe: "In de naam van Jezus beveel ik je: laat haar los!!".

Twee dingen hierbij:

a. Wat dat meisje schreeuwde was waar. Paulus en Silas waren dienaren van de allerhoogste God. Zij verkondigden de weg tot redding. Het was waar.

Maar het is tegelijk een heel slimme zet van de grote slang, satan: door dat Python-meisje dat te laten schreeuwen probeerde hij de God van Paulus en Silas in te kapselen. Hij maakte van dat slavinnetje een soort van profetes van Jezus. Alsof Jezus één van de goden was uit dat grote Griekse Pantheon. Eén van die vele heren: Zeus, Apollos, Athena....

Alsof alle goden en godsdiensten één pot nat. Maakt niet uit wie je dient.

Maar het maakt wel uit!

En dat gaat Jezus duidelijk maken: Hij gaat de strijd aan met de grote slang, satan, en beveelt hem om weg te gaan.

b. Daarmee laat Jezus ook direct zijn program aan de volken in Europa zien: Hij is een bevrijder en komt Europa bevrijden van het kwaad, dat het leven van miljoenen in een wurggreep houdt.

Kijk alleen al eens naar dat meisje: zij was een dubbele gevangene. Bezit van haar pooiers en bezeten door de slang.

Maar Jezus bevrijdt haar.

Door Jezus te vinden wordt zij vrij en vindt zij ook zichzelf weer.

En dat is het hart van de Bijbel: als je je aan Jezus onderwerpt en Hem gaat volgen, word je vrij. Je wordt weer mens. Bevrijdt van al die verslavende krachten.

Mensen zijn soms bang om te gaan geloven en naar de kerk te gaan. Bang voor de geboden. Bang voor dwang. Bang om zichzelf kwijt te raken. Indoctrinatie.

Maar het omgekeerde gebeurt juist: Jezus bevrijdt.

Vraag het maar aan Maria uit Magdala.

Vraag het maar aan dat slavinnetje uit Filippi.

Jezus bevrijdt je juist van schuld en verslaving.

Hij brengt je leven tot bloei en laat vruchten groeien in je leven.

Aan de poort van Europa geeft Jezus zijn visitekaartje af: Hij komt bevrijden.

3. De doop van de cipier.

Dia

24

De satan en die bazen laten hun slavin niet zomaar gaan.

De tegenreactie is enorm fel.

Ook dat zie je terug in de geschiedenis van Europa: de grote slang vecht terug. Vervolgingen.

Dwaalleer. Verleidingen. Verwoestende oorlogen. Verwarring. Leugens.

Hier in Filippi begint dat al.

Want die bazen van dat meisje zijn witheet. Ze maakten dikke winsten met dat meisje!

“Waar bemoeien die joden zich eigenlijk mee?!”.
En ze slepen Paulus en Silas naar het marktplein.

Daar worden ze veroordeeld. De leugenaars worden geloofd. Jezus' apostelen krijgen een groot aantal stokslagen en worden in de gevangenis gegooid.

Dia

25

Zoals het met Jezus, hun Heer ging, zo gaat het met zijn volgelingen.

Ja, en ze worden niet zo'n beetje in de gevangenis gezet.

Nee: naar de binnenste kerker en met hun voeten in een blok. De cipier kent zijn vak.

En dan gebeurt er een wonder.

Ja, en nu denkt u natuurlijk, dat ik die aardbeving bedoel.

De aardbeving waardoor alle deuren openzwaaien en alle boeien losschieten.

Ja, dat is ook een wonder.

Maar er gebeurt daarvoor nog een wonder: midden in de gevangenis zingen Paulus en Silas lofliederen voor God en de andere gevangenen luisteren aandachtig toe.

Dat moet een bizar gehoor geweest zijn!

Normaal klonken daar vloeken en verwensingen. Scheldpartijen en vuile taal of gekerm.

Nu klinken midden in de nacht lofliederen voor de God van Israël!

Het antwoord van God laat niet lang op zich wachten: plotseling beeft de aarde.

En die stoere Romeinse cipier beeft ook: als er maar geen gevangenen ontsnapt zijn!.

Hij is zó angstig, dat hij zichzelf wil doden.

En waar komt hij tot rust?

Als Paulus hem over Jezus vertelt.

Ziet u ze zitten?

Dia

26

Midden in de gevangenis bij het licht van wat fakkels en open deuren zit Paulus en om hem heen zitten de cipier en andere gevangenen. Ze denken niet aan vluchten.

Geboeid luisteren ze naar Paulus' woorden. Midden in die donkere gevangenis!

En die cipier gelooft echt.

Hoor maar: hij ziet dat alle gevangenen er allemaal nog zijn en valt bevend voor Paulus' voeten. En wat zegt hij dan?

“Zegt u mij, heren, wat ik moet doen om gered te worden!”.

Hij wil gered worden. Gered van zijn zonden. Hij gelooft echt.

Kijk maar: hij haalt een teiltje met water en begint voorzichtig de wonden van Paulus en Silas te wassen. Kijk eens hoe die cipier bij ze neerknielt.

En het mooie is: hij wast hen en hij wordt ook zelf gewassen.

Hij wordt zelf met het doopwater gewassen van zijn zonden.

En ook bij de cipier wordt dan heel zijn huis gewassen!

Heel zijn huis.

Dat zijn alle mensen, die bij hem in huis wonen. Ook zijn knechten en de kinderen.

En kijk eens waar het mee eindigt: met blijdschap.

“Hij en al zijn huisgenoten waren buitengewoon verheugd, dat hij nu in God geloofde”. Dia 27

Zo komt Jezus Europa binnen.

En de tijden zijn misschien veranderd. Filippi bestaat niet meer. Alleen wat ruïnes. De goden van de Olympos, ach, daar geloven we niet meer in.

Er zit geen keizer meer op de troon in Rome.

De tijden zijn veranderd.

Maar er is ook veel hetzelfde gebleven.

Nog steeds verlangen miljoenen naar waarheid en troost. Zoals Lydia.

Nog steeds liggen miljoenen in de wurggreep van de grote slang met zijn leugens. Occulte machten en verdovende middelen maken mensen tot hun slaven. Zoals dat Python-meisje.
Nog steeds zoeken zondaren angstig naar bevrijding. Zoals de cipier.

En nog steeds gaat er een machtig evangelie door Europa en door de wereld. Ondanks de tegenstand. Nog steeds bevrijdt Jezus mensen uit de macht van de zonde en de dood.
Zo komt Hij vanmorgen ook naar ons toe.

Hij wil jouw Heer zijn.

Hij wil jou een hoop en een blijdschap geven, die je hart doet opleven.

Hij wil jou een liefde geven, die je huwelijk kan laten open bloeien.

Blijf niet op de drempel van zijn Koninkrijk hangen, maar kom binnen en proef de goedheid en de vrijheid van deze God.

Amen.